

PIOTR MALICKI

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Radzików

Odmiany roślin rolniczych wyhodowane w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w 2001 roku

W bieżącym roku Dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych podjął decyzję o wpisaniu do Rejestru 22 nowych odmian roślin rolniczych wyhodowanych w Spółkach Hodowli Roślin i Zakładach Doświadczalnych IHAR. Utrzymująca się tendencja rejestrowania dużej liczby odmian, przyczynia się do znacznego wzrostu liczby odmian w rejestrze, co stwarza rolnikom w praktyce większe możliwości wyboru i dostosowania odmian do warunków konkretnego gospodarstwa. Charakterystykę nowo zarejestrowanych odmian podajemy na podstawie badań COBORU oraz zaleceń hodowców, koncentrując się na wskazaniu wyróżniających je cech jakościowych i użytkowych. W bieżącym roku do rejestru COBORU zostały wpisane również dwie odmiany jęczmienia niemieckiej firmy hodowlanej Josef Breun Saatucht GdB, (jęczmień jary Barke i jęczmień ozimy Bombay), której przedstawicielem w Polsce jest Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o. Oddział Bąków. Poniżej prezentujemy najnowsze odmiany zbóż, kukurydzy, buraków pastewnych, rzepaku, traw i roślin strączkowych.

PSZENICA OZIMA

Sukces (d. STH 996) — odmiana pszenicy ozimej typu jakościowego (grupa A), wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Rośliny średniej wielkości i dużej odporności na wyleganie. Plonuje dobrze w całym kraju, zwłaszcza w środkowej oraz wschodniej części ma dobre i stabilne oceny. Ziarno szkliste, duże, dobrze wyrównane o dużej liczbie opadania i bardzo dobrej jakości glutenu. Odporność na choroby duża, zwłaszcza na septoriozę liści. Odmiana o średnich wymaganiach glebowych i średniej tolerancji na zakwaszenie gleby.

Nutka (d. STH 1398) — odmiana pszenicy ozimej typu chlebowego (grupa B), wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Rośliny średniej wielkości, o dużej odporności na wyleganie. Plenność w odniesieniu do innych odmian przydatnych na cele młynarsko-piekarnicze bardzo dobra. Ziarno średniej wielkości, dobrze wyrównane o dużej liczbie opadania, dużej ilości glutenu o bardzo dobrej jakości. Odporność na choroby zróżnicowana: duża na septoriozę liści, mała na rdzę brunatną, a na pozostałe — średnia. Odmiana ma średnie wymagania glebowe i średnią tolerancję na zakwaszenie gleby.

Tonacja (d. STH 1498) — odmiana pszenicy ozimej typu chlebowego (grupa B), wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Rośliny średniej wielkości, o dużej mrozoodporności i dużej odporności na wyleganie. Plenność w skali kraju bardzo dobra. Ziarno duże, dobrze wyrównane o dużej liczbie opadania, dużej ilości glutenu o dobrej jakości. Odporność na choroby zróżnicowana: duża na septoriozę liści, rdzę brunatną i choroby podstawy źdźbła, mała na mączniaka, a na pozostałe — średnia. Odmiana ma średnie wymagania glebowe i dość dużą tolerancję na zakwaszenie gleby.

ŻYTO OZIME

Bosmo (d. SMH 1398) — odmiana żyta ozimego wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp.z o.o. Rośliny wysokie o dobrej zimotrwałości i średniej odporności na wyleganie. Ziarno średniej wielkości, o dużej zawartości białka. Odporność na rdzę brunatną bardzo duża, na mączniaka i rdzę źdźbłową duża, a na septoriozę liści przeciętna. Plon ziarna dobry. Odmiana ma średnie wymagania glebowe i średnią tolerancję na zakwaszenie gleby.

PSZENŻYTO OZIME

Hewo (d. MAH 2697) — odmiana pszenżyta ozimego wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Oddział Małyszyn. Rośliny wysokie o średniej odporności na wyleganie. Ziarno duże, o średniej zawartości białka i średniej odporności na porastanie w kłosie. Odporność na choroby przeciętna. Plon ziarna dobry a na południowo-wschodniej części kraju bardzo dobry. Odmiana ma średnie wymagania glebowe i średnią tolerancję na zakwaszenie gleby.

Krakowiak (d. MAH 2897) — odmiana pszenżyta ozimego wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp.z o.o. Oddział Małyszyn. Rośliny średniej wysokości, dużej mrozoodporności i przeciętnej odporności na wyleganie. Ziarno średniej wielkości, średniej zawartości białka i bardzo dużej liczbie opadania. Odporność na choroby przeciętna. Plon ziarna dobry a na południowym wschodzie bardzo dobry. Odmiana ma średnie wymagania glebowe i dość dużą tolerancję na zakwaszenie gleby.

JĘCZMIEN JARY

Blask (d. BKH 3798) — browarna odmiana jęczmienia jarego wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp.z o.o. Oddział Bąków. Rośliny o przeciętnej wysokości, dobrej zdrowotności i odporności na wyleganie. Plenność bardzo dobra, jedna z najlepszych wśród odmian browarowych badanych w kraju. Ziarno średniej wielkości, dobrze wyrównane, o przeciętnej zawartości białka i bardzo dobrej wartości browarowej. Posiada małą tolerancję na zakwaszenie gleby i przeciętne wymagania glebowe.

KUKURYDZA

Glejt (d. SMH 10197) — mieszaniec zmodyfikowany trójliniowy o wczesności pośredniej pomiędzy grupą wczesną i średnio wczesną (FAO 230), wyhodowany w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Rośliny dość wysokie o dobrej zdrowotności, kolbach średniej wielkości, średnim udziale rdzenia kolbowego bardzo dobrze zaziarnionych. Ważną zaletą tego mieszańca jest połączenie wysokiego potencjału plonowania z wczesnością, dobrą odpornością na wyleganie i fuzariozę łodyg. Mieszaniec polecany jest do uprawy na ziarno w rejonie II i południowej części III rejonu uprawy kukurydzy, a dla rejonu I w sytuacjach, gdy zachodzi konieczność opóźnienia siewu. W rejonie III można go uprawiać na kiszonkę z dużym udziałem kolb.

Baca (d. SMH 10297) — mieszaniec trójliniowy wczesny (FAO 220), wyhodowany w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Rośliny średniej wysokości, dobrej zdrowotności o grubej kolbie. W porównaniu z odmianami o podobnej wczesności daje duże plony ziarna, jest tolerancyjny w stosunku do słabszych stanowisk glebowych i niekorzystnych warunków pogodowych. Mieszaniec polecany jest do uprawy na ziarno przede wszystkim w rejonach mniej korzystnych klimatycznie. W Polsce północnej i północno-wschodniej może być także uprawiany do produkcji energetycznej kiszonki dla wysokowydajnych krów.

Fryga (d. SMH 298) — mieszaniec pojedynczy kukurydzy cukrowej, wyhodowany w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Rośliny średniej wysokości (175 cm) dość wcześnie dojrzewające. Kolby cylindryczne o długości powyżej 20 cm i średnicy ok. 4,5 cm. Ziarno bardzo słodkie o delikatnej skórce długo zachowuje świeżość, polecane do konsumpcji bezpośredniej i do przetwórstwa.

Dobosz (d. SMH 298) — mieszaniec pojedynczy kukurydzy pękającej (FAO 290-300), wyhodowany w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Kolby dość długie, 16 rzędowe po 2 na roślinie. Ziarno żółto-pomarańczowe o bardzo dobrej wartości technologicznej, nie ustępującej najlepszym odmianom z importu. Technologia uprawy jak kukurydzy pastewnej na ziarno, z dwuetapowym zbiorem. Kolby należy młócić dopiero po podsuszeniu.

BURAK PASTEWNY

Jarko (d. KOH 898) — triploidalna odmiana buraka pastewnego o czerwonych korzeniach wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Oddział Kończewice. Plony korzeni i suchej masy duże, natomiast liści średnie. Odporność na chwościka buraczanego średnia, skłonność do wytwarzania pośpiechów mała. Korzenie są w 60% zagłębione w glebie.

Jawor (d. KOH 998) — triploidalna odmiana buraka pastewnego o białych korzeniach wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Oddział Kończewice. Plony korzeni i suchej masy duże, zawartość suchej masy średnia. Plony liści poniżej średniej. Zagłębienie korzeni w glebie ok. 60%. Podatność na chwościka burakowego średnia, a skłonność do wytwarzania pośpiechów mała.

RZEPAK OZIMY

Bazyl (d. BKH 1396) — odmiana rzepaku ozimego, populacyjna, podwójnie ulepszona, wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Oddział Bąków. Rośliny średniej wysokości, na wyleganie oraz porażenie zgnilizną twardzikową i czernią krzyżowych średnio odporne. Zimotrwałość na poziomie odmian wzorcowych. Nasiona średniej wielkości. Plon nasion średni do dość dużego. Zawartość białka ogólnego w suchej beztłuszczowej masie powyżej średniej.

Batory (d. BKH 1597) — odmiana rzepaku ozimego, populacyjna, podwójnie ulepszona, wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Oddział Bąków. Rośliny średniej wysokości średnio odporne na wyleganie, zgniliznę twardzikową i czerni krzyżowych. Zimotrwałość na poziomie odmian wzorcowych. Plon nasion dość duży, dobry również w warunkach ostrzejszych zim.

Mazur (d. MAH 3598) — mieszaniec złożony podwójnie ulepszony rzepaku ozimego wyhodowany w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Oddział Małyszyn. Rośliny średnio wysokie o dobrej odporności na wyleganie i średniej zdrowotności. Zimotrwałość na poziomie odmian wzorcowych. Nasiona powyżej średniej wielkości o podwyższonej zawartości tłuszczu. Zawartość białka ogólnego w suchej beztłuszczowej masie podwyższona, włókna obniżona. Plon nasion duży — 110% wzorca odmian populacyjnych.

Kaszub (d. MAH 3698) — mieszaniec złożony podwójnie ulepszony rzepaku ozimego wyhodowany w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Oddział Małyszyn. Rośliny średniej wysokości o dość dobrej odporności na wyleganie i średniej mrozoodporności. Nasiona średniej wielkości o podwyższonej zawartości tłuszczu. Plon nasion duży (110% wzorca odmian populacyjnych).

GROCH

Merlin (d. PRH 1297) — odmiana grochu wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp. z o.o. Oddział Przebędowo. Rośliny o pokroju średnio zwartym, przydatne do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na celną kulinarną i na paszę. Plony nasion, suchej masy i białka duże. Wyleganie roślin na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe, a przed zbiorem średnie. Odmiana przeznaczona jest do uprawy na glebach kompleksów pszennych.

BOBIK

Akord (d. STH 997) - odmiana bobiku wyhodowana w Hodowli Roślin Strzelce Sp. z o.o. Rośliny wysokie o tradycyjnym typie wzrostu przydatne do uprawy na zbiór nasion paszowych. Nasiona duże o beżowej barwie okrywy z czarnym znaczkiem. Plony nasion i białka ogólnego duże. Zawartość tanin mała (najmniejsza w danej grupie). Wyleganie roślin na początku kwitnienia nie występuje, przed zbiorem małe. Podatność na choroby grzybowe mała, wymagania glebowe typowe dla bobiku.

FASOLA

Warta (d. RAH 798) — odmiana fasoli zwykłej karłowej, z przeznaczeniem do uprawy na suche nasiona, wyhodowana w Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie. Rośliny średnio wysokie, krzaczaste o białych kwiatach. Nasiona średniej wielkości białe o zawartości białka powyżej przeciętnej. Osadzenie dolnych strąków dość wysokie. Odmiana jest średnio wrażliwa na antraknozę.

ŁUBIN WĄSKOLISTNY

Elf (d. PRH 1397) — odmiana łubinu wąskolistnego wyhodowana w Hodowli Roślin Smolice Sp.z o.o. Oddział Przebędowo. Rośliny o tradycyjnym typie wzrostu i jasnoróżowej barwie kwiatu. Nasiona małe o białej bez ornamentacji okrywie przydatne na paszę. Plony nasion i białka ogólnego średnie. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała, zawartość alkaloidów mała. Wyleganie roślin na początku kwitnienia nie występuje, przed zbiorem bardzo mała. Odmiana przeznaczona jest do uprawy na glebach kompleksu żyniego bardzo dobrego.

KOSTRZEWA ŁĄKOWA

Pasja (d. BAH 297) — średnio wczesna dobrze zimująca, pastewna odmiana kostrzewy łąkowej wyhodowana w Zakładzie Doświadczalnym Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Bartążku. Rośliny wiosną i po kolejnych koszeniach wykazują bardzo dużą szybkość odrastania, dobrze zagęszczają ruń, są bardzo odporne na choroby grzybowe i bakteryjne. Plony suchej masy bardzo duże, szczególnie duże i stabilne w drugim roku użytkowania. Odmiana wyróżnia się zwłaszcza w drugim roku użytkowania bardzo dużym plonem energii paszy. Przeznaczona do użytkowania kośnego na łąki oraz na pastwiska.

Szczegółowych informacji o ww. odmianach udzielają:

Dział Promocji Postępu Biologicznego IHAR Radzików, 05-870 Błonie
tel. (0-22) 725-35-78, 725-36-11, (0-502) 25-78-74, fax. (0-22) 725 47 14,
e-mail: p.malicki@ihar.edu.pl
Spółki Hodowli Roślin:

1. Hodowla Roślin Smolice Sp. z o.o., Smolice 146, 63-740 Kobylin
— tel. (0 65) 548 24 20, fax (0 65) 548 10 70, e-mail: hrrsmolice@poczta.onet.pl
2. Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o., Strzelce, ul Główna 20, 99-307 Strzelce
— tel. (0 24) 356 69 00, fax (0 24) 356 69 02, e-mail: hr-strzelce@post.pl